

Nr 1378

Láhka

Meahciráddehusas

Addojuvvon Helssegis juovlamánu 30. beaivve 2004

Riikkabeivviid mearrádusa mielde mearriduvvo:

1 §

Hálddahuslaš sajádat

Meahciráddehus lea Eana- ja meahcedoalloministeriija hálddahussuorggis doaibmi stáhta fitnodatlágádus. Luonddusuodjalusáššiin Meahciráddehus doaibmá Birasministeriija vuolde.

Meahciráddehussii heivehuvvo stáhta fitnodatlágádusaid birra addojuvvon láhka (1185/2002), mannelis fitnodatlágádusláhka, jos dán lágas ii nuppeláhkai mearriduvvo.

2 §

Barggut

Meahciráddehus dikšu, geavaha ja suodjala iežas hálddašanválddi vuolláš luondduriggodagaid ja eará opmodaga. Meahciráddehus galgá doaibmat bistevas ovdáneami prinsihpa mielde ekonomalaččat gánnahahtti láhkai.

Meahciráddehus bargá fitnodatdoaibma- miin dán lágas mearriduvvon servodatlaš geatnegasvuodaid olis ja dikšu almmolaš hálddahusbargguid.

3 §

Fitnodatdoaibmama doaibmasuorgi

Meahciráddehusa fitnodatdoaibmama doaibmasuorgin lea vuovdedoallu ja luondduriggodagaid eará geavaheapmi ja daidda guoskevaš buktat ja bálvalusat.

4 §

Almmolaš servodatlaš geatnegasvuodát

Luondduriggodagaid bistevas dikšuma ja geavaheami mávssolaš oassin Meahciráddehus galgá doarvái bures váldit vuhtii biologalaš mánnggahápmásašvuoda gáhttema ja vuogálaš lasiheami vuvddiid ja eará luondduriggodagaid dikšumii, geavaheapmái ja suodjalussii áhahuvvon eará ulbmiliiguin. Meahciráddehus galgá dasa lassín váldit vuhtii luonddu astoáiggeanu ja barggolašvuoda ovddidangáibádusaid.

Meahciráddehusa hálddašanválddi vuolláš luondduriggodagaid dikšun, geavaheapmi ja suodjaleapmi galget heivehuvvot oktii Sámedikki birra addojuvvon lágas (974/1995) oaivvilduvvon sámiid ruovttuguovllus nu, ahte sáme kultuvrrain bargan-

RP 154/2004
RP 248/2004
JsUB 13/2004
RSv 233/2004

vejolašvuodat dorrvastuvvojit, ja boazodoallolágas (848/1990) oaivvilduvvon boazodoalloguovllus nu, ahte boazodoallolágas ášahuvvon geatnegasvuodat ollašuvvet.

Meahciráddehus galgá leat ráhkkanan dikšut bargguidis maidái spiehkastatdilis nu go Eana- ja meahccedoalloministeriija ja bealuštangiddodagaid hárrái Bealuštusministeriija mearridit. Meahciráddehus čuovvu da-sa lassin bealuštangiddodagaid ja daid latn-jabálvalusaid hárrái Bealuštusministeriija dorrvolašvuodamearrádusaid.

Meahciráddehus addá gádjuneiseválddiide áššedovdiveahki meahccebuolliimiid eastimis ja ráhkkanan bealistis meahccebuolliimiid hehttemii ja eastimii iežas hálddašánválddi vuollášaš stáhtaetnamiin veahkkálagaid gádjuneiseválddiiguin.

5 §

Eará servodatlaš geatnegasvuodat

Meahciráddehusa doaimmas váldojuvvojit vuhtii dutkama, oahpahusa, bealuštanfámuid ja rádjegozáhusa eanageavahandárbbut.

6 §

Almmolaš hálddahusbarggut

Meahciráddehusa almmolaš hálddahusbargguide gullet:

1) luonddusuodjalanlágas (1096/1996) ja dan ja luonddusuodjalanlága (71/1923) vuodul vuodduduvvon luonddusuodjalan-guovlluide guoskevaš lágain mearriduvvon luonddusuodjalanbarggut ja luonddusuodjalanguovlluid háhkan;

2) meahcceguovlolágas (62/1991), guolástanlágas (286/1982), nuortalašlágas (253/1995), meahccejohtolatlágas (670/1991), meahcástanlágas (615/1993), vuoigatvuoda birra oktasaš čáhceguovlluide addojuvvon lágas (204/1966), gádjunlágas (468/2003), boazodoallolágas (848/1990), boazodoalu ja luondduealáhusaid ruhtadanlágas (45/2000) ja olgolihkadanlágas (606/1973) mearriduvvon bargut;

3) luonddu- ja vánddardanbálvalusaid buvtadeapmi;

4) fuoddo- ja guolledoallofitnuid ollašuhtin;

5) meahccebeartháigeahčču;

6) vuovddi muoraid siepmamiid háhkamii ja sihkkarvuodavuorkkáide guoskevaš barggut; ja

7) čáhcelágas (264/1961) mearriduvvon ja dimbariid golgadeapmái guoskevaš eará barggut.

7 §

Almmolaš hálddahusbargguid ruhtadeapmi

Meahciráddehusa almmolaš hálddahusbargguid dikšun ruhtaduvvo stáhta bušeahtas sierra lágiduvvon mearrerudaiguin.

8 §

Almmolaš hálddahusbargguid organiseren

Ovdalis 6 §:s oaivvilduvvon almmolaš hálddahusbargguid dikšuma várás Meahciráddehusas lea sierra almmolaš hálddahusbargguid ovtadat, man njunušin doaimmá luondobálvalushoavda. Luondobálvalushoavdda nammadeamis mearriduvvo stáhtaráđi ášahusain.

Luondobálvalushoavda dikšu daid almmolaš hálddahusbargguide gullevaš doaimmaid, mat eai dán lága 10 §:a mielde gula stivríi ja beaivválaš jodiheaddjái. Luondobálvalushoavda dohkkeha ja vuolláičállá stivríi lassin fitnodatlágáduslága 13 §:a 1 momellantas oaivvilduvvon sierra ruhtadoalloloahpaheami.

Meahcebevdui ja guolástussii guoskevaš almmolaš hálddahusbargguid (*meahcceáššit*), mat 2 momellantas mielde eai gula stivríi dahje beaivválaš jodiheaddjái, dikšu goittot almmolaš hálddahusbargguid ovtadagas meahcehoavda. Meahcehoavdda nammadeamis mearriduvvo stáhtaráđi ášahusain.

9 §

Almmolaš hálddahusbargguid čoavdinváldi

Luondobálvalushoavda čoavdá 6 §:s oaivvilduvvon almmolaš hálddahusbargguide gullevaš hálddahusáššiid ja almmolaš hálddahusbargguid ovtadahkii guoskevaš ei-seváldáššiid, earret guolástussii ja meahce-

bivdui guoskevaš lohpeáššiid, maid čoavdá meahccehoavda.

Meahccejohtolatlága 4 §:s, guolástanlága 5 §:s ja meahcástanlága 6 §:s oaivvilduvvon lobiide dahje mearrádusaide Meahciráddehusa vuollášaš guovllu geavaheami birra dain lágain daddjojuvvo ulbmili sáhtá nannet guovlluguovdasaš dihtoeriid.

Ovdalis 2 momeanttas oaivvilduvvon dihtoeriid olis luondobálvalushoavda sáhtá sirdit meahccejohtolatlága 4 §:s ja meahccehoavda guolástanlága 5 §:s ja meahcástanlága 6 §:s oaivvilduvvon ovttaskas lohpaí guoskevaš mearrádusa dahkama Meahciráddehusa bálvalusas leahkki olbmui dahje olggobeale servošii, maid sáhtá bealehisvuoda, luottehahttivuoda, áššedovdamuša ja áššái váikkuheaddji eará beliid dáfus atnit heivvolažžan dán bargui. Meahciráddehusa ja lobiid miediheaddji olggobeale servoša doibmii heivehuvvo dákkko, mii hálldahuslágas (434/2003), eiseválddiid doaimma almmolašvuoda birra addojuvvon lágas (621/1999), giellalágas (423/2003) ja sámi giellalágas (1086/2003) mearriduvvo ja dasa lassin, mii rihkuslágas (39/1889) rihkusvuogatvuodalaš virgevásttu birra mearriduvvo.

Ovdalis 3 momeanttas oaivvilduvvon áššiide guoskevaš ovttaskas lobi sáhtá addit maidái automáhtalaččat ja mearrádusa sáhtá dahkat áššemeannudeami haga.

Earret luonddusuodjalanguovllu ja vándardanguovllu ortnetnjuolggadusaid addima ja 2 momeanttas mearriduvvon dihtoeriid nannema luondobálvalushoavda ja meahccehoavda (dan maŋŋá go lea vuos gullan luondobálvalushoavdda) oazžuba čálalaččat sirdit sudnuide dán paragrafa mielde gullevaš čoavdinválddi almmolaš hálldahusbargguid ovtadaga eará virgeolbmui.

Guovlluguovdasaš dihtoeriid nannemii guoskevaš mearrádus galgá addojuvvot diehttevassii almmolaš diehtunaddimin nu go hálldahuslágas mearriduvvo.

10 §

Almmolaš hálldahusbargguid stivren ja bearráigeahččan

Spiehkastettiin das, mii fitnodatlágáduslága 8 §:s mearriduvvo, Eana- ja meahcce-

doalloministeriija ja Birasministeriija stivrejit ja bearráigeahččet iežaset doaibmasurggiid hárrái Meahciráddehussii gullevaš almmolaš hálldahusbargguid dikšuma nu go virgedáluid ja lágádusaid doaimma stivrema ja bearráigeahččama birra sierra mearriduvvo.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon ministeriijaid stivrema ja bearráigeahččama olis Meahciráddehusa stivra:

1) fuolaha almmolaš hálldahusbargguid dikšuma almmolaš stivremis ja bearráigeahččamis;

2) fuolaha das, ahte barggut dikšojuvvojit Riikkabeivviid ja eará eiseválddiid čovdumiid ja mearrádusaid mielde ja ahte almmolaš hálldahusbargguid rehketdoallu ja ruhtadoalu bearráigeahčču lea áššálaččat lágiduvvon; ja

3) mearrida áššiin, maid birra mearriduvvo fitnodatlágáduslága 10 §:a 2 momeantta 1, 2 ja 7 čuoggás, dan maŋŋá go lea ožžon almmolaš hálldahusbargguid ovtadaga árvalusa.

Ovdalis 1 momeanttas oaivvilduvvon ministeriijaid ja stivra stivrema ja bearráigeahččama olis Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddji vástida Meahciráddehussii gullevaš almmolaš hálldahusbargguid dikšuma almmolaš jodiheamis ja ovddideamis ja fuolaha bealistis das, ahte fitnodatlágáduslága 13 §:a 1 momeanttas oaivvilduvvon sierra rehketdoallu lea lága mielde ja ahte almmo-laš hálldahusbargguid dikšumii guoskevaš ruhtadoallu lea albmáláhkai lágiduvvon.

11 §

Meahccebarráigeahčču

Meahccebarráigeahču birra mearriduvvo lágain sierra.

12 §

Vástu almmolaš hálldahusbargguid dikšumis

Meahciráddehusa almmolaš hálldahusbarggu dikšumis boahtán vahága buhttema hárrái lea fámus, mii virgevásttu bokte boahtán vahága buhttemis sierra mearriduvvo.

13 §

Nuppástusohcan

Meahciráddehusa mearrádussii, mii lea dahkkojuvvon luonddusuodjalanlága mielde, oažžu ohcat váidimiin nuppástusa doaibmaválddalaš hálldahusrievttis nu go luonddusuodjalanlágas mearriduvvo.

Ovdalis 9 §:a 2 momeanttas oaivvilduvvon dihtoeriide guoskevaš mearrádussii oažžu ohcat nuppástusa doaibmaválddalaš hálldahusrievttis nu go hálldahuslágageavahanlágas (586/1996) mearriduvvo.

Ovdalis 9 §:a 3 momeanttas oaivvilduvvon ovttaskas mearrádussii oažžu ohcat njulgema Meahciráddehusas. Njulgengáibádus galgá dahkkojuvvot 30 jándora sisa mearrádusa diehtunoažžumis. Njulgengáibádussii addojuvvon Meahciráddehusa mearrádussii oažžu ohcat váidimiin nuppástusa doaibmaválddalaš hálldahusrievttis nu go hálldahuslágageavahanlágas mearriduvvo.

Ovdalis 9 §:a 2 momeanttas oaivvilduvvon dihtoeriide guoskevaš mearrádusa ja 9 §:a 3 momeanttas oaivvilduvvon ovttaskas lohpaí guoskevaš Meahciráddehusa mearrádusa sáhtttá ollašuhttit nuppástusohcamis fuola-keahttá. Nuppástusohcaneiseváldi sáhtttá goittot gielddit mearrádusa ollašuhttima.

Dán lágas oaivvilduvvon eará Meahciráddehusa mearrádussii sáhtttá ohcat váidimiin nuppástusa dálanguovloaláhusaidda váidinlávdegottis nu go hálldahuslágageavahanlágas mearriduvvo.

14 §

Almmolaš hálldahusbargguid opmodat

Almmolaš hálldahusbargguid várás Meahciráddehusa hálldašánválddi duohken leat luonddusuodjalanguovllut ja meahcceguovllut, suodjalanulbmilii oaivvilduvvon dahje háhkkojuvvon eará guovllut ja almmolaš hálldahusbargguid dikšuma dáfus eará dárbbášlaš opmodat. Almmolaš hálldahusbargguid opmodat gullá Meahciráddehusa eará iežas oaiveopmodahkii.

15 §

Haddemearrideapmi

Meahciráddehusa fitnodatdoaimmama buktagiid ja bálvalusaid hattit mearriduvvojit fitnodatekonomalaš prinsihpaid vuodul.

Spiehkastettiin das, mii ovdalis 1 momeanttas daddjojuvvot:

1) Giema, Roavvenjárgga ja Durdnosa gávpogiid ássit ožžot meahcástit Meahciráddehusa lágidan guovlluin iešgoasttidan árvvu vástideaddji mávssuin, jos dat lea vuolit go fitnodatekonomalaš haddi; ja

2) gielddalaš oažžu nuvttá geavahit iežas ruovttugildii gullevaš guovllu, man Meahciráddehus hálddaša, meahccejohtolahkii meahccejohtolatlága mielde.

Meahciráddehusa almmolaš hálldahusbargguid gullevaš mávssuid hattiid mearrideamis heivehuvvo, mii stáhta máksinággalágas (150/1992) mearriduvvo. Almmolaš hálldahusbargguid gullevaš mávssu máksimii guoskevaš nuppástusohcamii heivehuvvo, mii stáhta máksinággalága 11 b §:s mearriduvvo.

16 §

Giddodatváriide guoskevaš mearrádusdahkan

Spiehkastettiin das, mii fitnodatlágáduslága 14 §:a 2 momeanttas mearriduvvo stáhtaráđi mearridanválddi birra, go sirdojuvvot fitnodatlágádussii dahje fitnodatlágádusas stáhta bušeahttadollui giddodatvárit, mearrida dakkár ovttaskas giddodatváriid čuožáhaga dahje giddodatváriid ollisvuoda, man govttoláš árvu lea eanemustá vihtta miljovna euro, sirdimis Meahciráddehussii Eana- ja meahccedoalloministeriija. Muhto dalle go jearaldat lea luonddusuodjalusa ollašuhttimii guoskevaš giddodatváriid sirdimis, de mearrida Birasministeriija. Sirdin merkejuvvon fitnodatlágádusa eará iežas oaiveopmodaga lasáhussan dahje geahpádussan dahje loatnaeavttuiguin addojuvvon sirdimin.

Giddodatváriid sirdimii Meahciráddehusa ja nuppi riikka fitnodatlágádusa gaskkas heivehuvvo, mii vuoigatvuoda birra luohpa-dit

stáhta giddodatváriid addojuvvon lágas (973/2002) mearriduvvo.

Spiehkastettiin das, mii fitnodatlágáduslága 10 §:a 2 momeantta 10 čuoggás mearriduvvo, Meahciráddehusa stivra mearrida giddodatváriid háhkamii, ja dan mielde go vuoigatvuođa birra luohpadit stáhta giddodatváriid addojuvvon lágas mearriduvvo, giddodatváriid luohpadeapmái ja láigoheapmái guoskevaš mearridanválddi lágideamis Meahciráddehusas.

Meahciráddehusa hálddašánválddi vuolláš gitta opmodaga, man geavahanvuoigatvuohta lea bealuštanfámuin, ii oaččo luohpadit Eana- ja meahccedoalloministeriija dahje Meahciráddehusa mearrádusain almmá Bealuštusministeriija lobi haga, jos stáhtaráddi ovttaskas dáhphusain ii nuppeláhkai mearrit.

17 §

Dáhkádusat

Meahciráddehusas lea vuoigatvuohta fitnodatdoaibmamisttis geavahit dáhkádusa, mii addojuvvo olggobeale oassebeallái, jos dáhkádusa addindárbu vuodđuduvvá láhkii dahje gilvvohallandilis čuvvojuvvon, almmolaččat dohkkehuvvon prinsihpaide. Riikka-beaivvit mearrida stáhtabušeahta giedahallama oktavuodas dáhkádusaid alimusmeari.

Stáhtarádi ásašusain mearriduvvo dárbbu mielde dárkileappot dáhkádusaid geavaheamis ja šlájás.

Spiehkastettiin das, mii fitnodatlágáduslága 6 §:s mearriduvvo stáhta vásttu birra, vástida 1 momeanttas oaivvilduvvon dáhkádusaide guoskevaš vásttuid birra dušše Meahciráddehus.

18 §

Bargoveahka

Meahciráddehusa bargoveaga bálvalusgaskavuohta lea bargosoahpamušgaskavuohta. Olbmuid, geat dikšot almmolaš válddi sisdoalli bargguid, bálvalusgaskavuohta lea goittot virgegaskavuohta, jos lágain dahje stáhtarádi ásašusain ii nuppeláhkai mearriduvvo.

Meahciráddehusa virgeolbmuide, virggiide ja virgegaskavuhtii heivehuvvojit stáhta virgegaskavuhtii guoskevaš njuolggadusat ja fitnodatlágádusa virggiide guoskevaš virgeaktosoahpamuševttut.

19 §

Beaivválaš jodiheaddji nammadeapmi

Spiehkastettiin das, mii fitnodatlágáduslága 10 §:a 2 momeantta 3 čuoggás mearriduvvo stivrra doaibmaválldis nammadit ja eretcealkit beaivválaš jodiheaddji, Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddji nammada ja eretcealká Eana- ja meahccedoalloministeriija árvalusa vuodul stáhtaráddi. Ovdalgo ášši giedahallojuvvon, de das galgá bivdojuvvot Birasministeriija cealkámuš.

20 §

Ráddádallangottit

Meahciráddehusa hálddašánválddi vuolláš stáhtaguovlluid geavaheapmái guoskevaš mearrádusdakhkama veahkkin báikkálaš olbmuid sajádaga vuhtiiváldin dihte ja doaimmaid oktiiveiveheami ovddidan dihte leat leana- dahje guovlluguovdasaš ráddádallangottit.

Ráddádallangottiid bargguin, čohkkenvuogis, doaibmabajis ja ásaheamis mearriduvvo dárkileappot stáhtarádi ásašusain.

21 §

Dárkilet njuolggadusat

Stáhtarádi ásašusain sáhtta addit dárkilet njuolggadusaid stivrra čohkkenvuogis, bargguin, mearridanválddis ja lahtuid dohkálašvuodas, beaivválaš jodiheaddjis ja stivrra lahtuid ja ruhtadoallojárkkisteaddjiid mávssuin ja dán lága ollašuhttimis.

22 §

Fápmuiboahtin

Dát láhka boahtá fápmui ođđajagimánu 1. beaivve 2005 ja dainna gomihuvvo Meahciráddehusa birra juovlamánu 17. beaivve 1993

addojuvvon láhka (1169/1993) dasa maŋŋá dahkkojuvvon rievdadusaiguin.

Ovdalgo dát láhka boahtá fápmui, de sáhtta álgit dan ollašuhttima gáibidan doaibma-bijuide.

23 §

Sirdašuvvannjuolggadusat

Meahciráddehussii lágas dahje ásahusas mearriduvvon dahje daid vuodul addojuvvon barggut ja dasa gullelaš vuoigatvuodat ja geatnegasvuodat sirdašuvvet dán lága mielde Meahciráddehussii.

Gomihuvvon lága mielde ásahuvvon Meahciráddehusa stivra joatká fitnodat-lágaduslága mielde Meahciráddehusa stivran

iežas álgoálgosaš doaibmabaji lohppii.

Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddji ja luonddusuodjalanovttadaga ja eiseváldedovttadaga hoavddaid virggit heaittihuvvojit almmá eretcealkima, go dát láhka lea boahtán fápmui. Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddji sirdašuvvá, go dát láhka lea boahtán fápmui, fitnodatlagáduslága mielde Meahciráddehusa beaivválaš jodiheaddjin ja luonddusuodjalanovttadaga hoavda dán lága mielde luondobálvalushoavdan.

Meahciráddehusa virggit ja virge- ja bargosoahpamušgaskavuodas leahkki olbmot sirdašuvvet dán lága mielde Meahciráddehussii, ja bargoveahka bisuha iežas bálvalusgaskavuodaeavttuide guoskevaš vuoigatvuodaid ja geatnegasvuodaid. Virggiid sirdimii ii dárbbášuvvo virgeolbmo miehtan.

Helssegis juovlamánu 30. beaivve 2004

Dásseválddi Presideanta

TARJA HALONEN

Eana- ja mehcchedoalloministtar *Juha Korkea-
oja*